

Μνήμη των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων

/ [Βίοι Αγίων](#)

Τη μνήμη των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων τιμά κάθε χρόνο η Εκκλησία μας στις 9 Μαρτίου.

Και οι σαράντα αυτοί Άγιοι ήταν στρατιώτες στο πιο επίλεκτο τάγμα του στρατού του Λικινίου. Όταν αυτός εξαπέλυσε διωγμό κατά των χριστιανών, οι Άγιοι σαράντα συλλαμβάνονται αμέσως από τον έπαρχο Αγρικόλα (στη Σεβάστεια). Στην αρχή τους επαινεί και τους υπόσχεται αμοιβές και αξιώματα, για να αρνηθούν την πίστη τους. Τότε ένας από τους σαράντα, ο Κάντιδος, απαντά: «Ευχαριστούμε για τους επαίνους της ανδρείας μας. Άλλ' ο Χριστός, στον όποιο πιστεύουμε, μας διδάσκει ότι στον καθένα άρχοντα πρέπει να του προσφέρουμε ό,τι του ανήκει. Και γι' αυτό στο βασιλέα προσφέρουμε τη στρατιωτική υπακοή. Αν, όμως, ενώ ακολουθούμε το Ευαγγέλιο, δεν ζημιώνουμε το κράτος, αλλά μάλλον το ωφελούμε

με την υπηρεσία μας, γιατί μας ανακρίνεις για την πίστη πού μορφώνει τέτοιους χαρακτήρες και οδηγεί σε τέτοια έργα;» Ο Αγρικόλας κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να τους επιβληθεί με ήρεμο τρόπο και διέταξε να τους βασανίσουν. Οπότε, μια παγωμένη χειμωνιάτικη νύχτα, τους ρίχνουν στα κρύα νερά μιας λίμνης. Το μαρτύριο ήταν φρικτό. Τα σώματα άρχισαν να μελανιάζουν. Αλλά αυτοί ενθάρρυναν ο ένας τον άλλο, λέγοντας: «Δριμύς ο χειμών, αλλά γλυκός ο παράδεισος. Λίγο ας υπομείνουμε και σε μια νύχτα θα κερδίσουμε ολόκληρη την αιωνιότητα».

Ενώ προχωρούσε το μαρτύριο, ένας μόνο λιποψύχησε και βγήκε από τη λίμνη. Τον αντικατέστησε όμως ο φρουρός (Αγλάϊος), που είδε τα στεφάνια πάνω από τα κεφάλια τους. Ομολόγησε το Χριστό, μπήκε στη λίμνη και μαζί με τους 39 παίρνει και αυτός το στεφάνι του μαρτυρίου, αφού μισοπεθαμένους τους έβγαλαν το πρωί από τη λίμνη και τους συνέτριψαν τα σκέλη. Τα μαρτυρικά λείψανα ευρέθησαν από τους Χριστιανούς σε κάποιο γκρεμό, όπου είχαν συναχθεί κατά θεία οικονομία και ενταφιάσθηκαν με ευλάβεια.

Στον Ευεργετινό αναφέρεται ότι ενώ οι Άγιοι Τεσσαράκοντα Μάρτυρες βρίσκονταν στο στάδιο της αθλήσεως έχοντας παραμείνει όλη τη νύχτα μέσα στην παγωμένη λίμνη και καθώς τους έσερναν στον αιγιαλό για να τους συντρίψουν τα σκέλη, η μητέρα ενός Μάρτυρος παρέμενε εκεί πάσχουσα με αυτούς, βλέποντας το παιδί της που ήταν νεότερο στην ηλικία από όλους, μήπως και λόγω του νεαρού της ηλικίας και της αγάπης προς την ζωή, δειλιάσει και βρεθεί ανάξιο της τιμής και της τάξεως των στρατιωτών του Χριστού. Στεκόταν λοιπόν, εκεί και άπλωνε τα χέρια της προς το παιδί της λέγοντας: «Παιδί μου γλυκύτατο, υπόμεινε για λίγο και θα καταστείς τέκνο του Ουράνιου Πατέρα. Μην φοβηθείς τις βασάνους. Ιδού, παρίσταται ως βοηθός σου ο Χριστός. Τίποτε δεν θα είναι από εδώ και πέρα πικρό, τίποτα το επίπονο δεν θα απαντήσεις. Όλα εκείνα παρήλθαν, διότι όλα αυτά τα νίκησες με τη γενναιότητά σου. Χαρά μετά από αυτά, άνεση, ευφροσύνη. Όλα αυτά θα τα γεύεσαι, διότι θα είσαι κοντά στον Χριστό και θα πρεσβεύεις εις Αυτόν και για μένα που σε γέννησα».

Τα λείψανα των Αγίων βρήκε με θεία οπτασία, το έτος 438 μ.Χ., η αυτοκράτειρα Πουλχερία (βλέπε 17 Φεβρουαρίου) κρυμμένα στο ναό του Αγίου Θύρσου, πίσω από τον άμβωνα, στον τάφο της διακόνισσας Ευσέβειας σε δύο αργυρές θήκες, οι οποίες κατά την διαθήκη της Ευσέβειας, είχαν εναποτεθεί στον τάφο της στο μέρος της κεφαλής της. Στην συνέχεια η Πουλχερία οικοδόμησε ναό έξω από τα τείχη των Τρωαδισίων.

Σπουδαία από ιστορικής απόψεως θεωρείται από νεότερους ερευνητές η Διαθήκη των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, η οποία αποσκοπεί στο να παρεμποδίσει τον διασκορπισμό των ιερών λειψάνων τους μεταξύ των Χριστιανών, πράγμα

συνηθισμένο στην Ανατολή κατά τους χρόνους εκείνους.

Οι γονείς του Μεγάλου Βασιλείου (βλέπε εδώ), που κατείχαν «κόνιν» και τεμάχια των ιερών λειψάνων των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, ανήγειραν τον πρώτο ναό στην Ανατολή εις τιμήν των Αγίων, όπου και ετάφησαν, σε κτήμα τους στον Πόντο.

Ναός αφιερωμένος στους Αγίους Τεσσαράκοντα Μάρτυρες υπήρχε στην περιοχή Μέση της Κωνσταντινούπολης, που είχε ανεγερθεί από τον αυτοκράτορα Τιβέριο Α' (579 - 582 μ.Χ.) και συμπληρωθεί από τον αυτοκράτορα Μαυρίκιο (582 - 602 μ.Χ.). Το ναό κατεκόσμησε ο Ανδρόνικος ο Κομνηνός (1183 - 1185 μ.Χ.). Στο ναό αυτό λειτουργούνταν κατά την ημέρα της μνήμης των Αγίων Μαρτύρων οι αυτοκράτορες. Άλλοι ναοί υπήρχαν:

- α) στο παλάτι, και ο οποίος πανηγύριζε στις 27 Αυγούστου,
- β) στη νήσο Πλάτη, ή Πλατεία,
- γ) στη μονή της Χώρας,
- δ) στην Έμμεσα της Συρίας.

Η Σύναξη αυτών ετελείτο στο αγιότατο Μαρτύριό τους πλησίον του Χαλκού Τετραπύλου.

Τέλος αξίζει να αναφέρουμε ότι οι Άγιοι Τεσσαράκοντα Μάρτυρες είναι προστάτες της Ι. Μ. Ξηροποτάμου στο Άγιον Όρος, το Καθολικό της οποίας τιμάται στη Μνήμη τους.

Κατά τους Παρισινούς Κώδικες 1575 και 1476 τα ονόματα τους ήταν: Κυρίων, Κάνδιδος (ή Κλαύδιος), Δόμνας, Ευτύχιος (ή Ευτυχής), Σεβηριανός, Κύριλλος, Θεόδουλος, Βιβιανός, Αγγίας, Ησύχιος, Ευνοϊκός, Μελίτων, Ηλιάδης (ή Ηλίας), Αλέξανδρος, Σακεδών (ή Σακερδών), Ουάλης, Πρίσκος, Χουδίων, Ηράκλειος, Εκδίκιος, (ή Ευδίκιος), Ιωάννης, Φιλοκτήμων, Φλάβιος, Ξάνθιος, (ή Ξανθιάς), Ουαλέριος, Νικόλαος, Αθανάσιος, Θεόφιλος, Λυσίμαχος, Γάϊος, Κλαύδιος, Σμάραγδος, Σισίνιος, Λεόντιος, Αέτιος, Ακάκιος, Δομετιανός (ή Δομέτιος), δυο Γοργόνιοι, Ιουλιανός, (ή Ελιανός ή Ηλιανός), και Αγλάϊος ο καπικλάριος. (Ορισμένοι Κώδικες αναφέρουν και επιπλέον των σαράντα ονόματα, όπως αυτά των Αγίων Αειθάλα, άλλου Γοργονίου κ.λ.π.).

Πηγή: Ορθόδοξος Συναξαριστής/ saint.gr